

XLI. A központi költségvetés kamatelszámolásai, tőke visszatérülései, az adósság- és követelés-kezelés költségei

A XLI. A központi költségvetés kamatelszámolásai, tőke visszatérülései, az adósság és követelés-kezelés költségei fejezet egységes szerkezetben mutatja be az adósságszolgálat 2010. évi folyó kiadásait és bevételeit.

A központi költségvetés adósságával kapcsolatos folyó kiadás a kamatkockázati tartalék felhasználása esetén 2010-ben 1 215 790,1 millió forint, melyből 1 203 342,1 millió forint a kamat-, és 12 448,0 millió forint az egyéb kiadás.

A tőke- és kamatbevételek együttes összege 2010-ben várhatóan 111 402,3 millió forint, amelyből 110 791,1 millió forint a kamat- és 611,2 millió forint a tőkebevétel.

Az adósságkezelés nettó kamatköltsége 2010-ben így 1 104 387,8 millió forintot tesz ki.

1. CÍM: A DEVIZÁBAN FENNÁLLÓ ADÓSSÁG ÉS KÖVETELÉSEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

A devizaadósság után fizetendő kamatkifizetések 285 702,5 millió forintot tesznek ki, ami alapesetben (a kamatkockázati tartalék nélkül) az összes kamatkifizetés 25,2%-át jelenti. A devizában fennálló követelések várható kamatbevétele 32 026,0 millió forint.

A devizaadósság arányának jelentős növekedése ellenére a deviza-kamatkifizetések nominális összege azért nem emelkedik 2010 során, mert a nemzetközi tőkepiaci válság során jelentősen csökkentek a rövid futamidejű pénzügyi kamatok, így csökken a változó kamatozású devizaadósság kamata. Emellett a devizaadósság közel 20%-át kitevő IMF/EU hitel után fizetendő kamatok a piaci finanszírozáshoz képest kisebb terhet jelentenek a költségvetés számára, ami szintén csökkenti a devizaadósság átlagos kamatát.

1. ALCÍM: DEVIZAHITELEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

Az alcímen belül található az állam által nemzetközi pénzügyi szervezetektől és külföldi pénzintézetektől felvett hosszú lejáratú devizahitelek külföld felé történő kamatfizetése, illetve bevételként ugyanezen hitelek belföldi adósságainak kamatfizetése a költségvetés felé. Itt szerepelnek továbbá az átvállalt hitelek kamatai, valamint az 1999-től felvett piaci hitelek és belföldi devizahitelek is.

A nemzetközi fejlesztési intézmények és pénzügyi szervezetek közül a Világbank (IBRD), az Európai Beruházási Bank (EBB), a Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD), az IMF, az Európai Bizottság, valamint az Európa Tanács Fejlesztési Bank (CEB) felé áll fenn kamatfizetési kötelezettség 2010-ben. Az 1999-től felvett piaci devizahitelek kamatelszámolásai jogcímcsoport az 1999-től 2009-ig felvett piaci szindikált hitelek és a rulírozó és standby hitelek kamatkifizetéseit tartalmazza. 2010-ben a költségvetésnek már nem áll

fenn szindikált hiteltartozása, kizárólag a rülirozó- és standby hitelek igénybevétele esetében merül fel ezen a soron kamatkiadás.

Össességében a devizahitelek kamatelszámolásai alcímen 113 287,1 millió forint kifizetés várható.

A hitelek egy részét az állam a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának erősítéséről szóló 2008. évi CIV. törvény és az Áht. 8/B § paragrafusában a pénzügyi közvetítő rendszer stabilitásának céljából kapott felhatalmazások alapján belföldön kereskedelmi bankoknak továbbkölcsonözte, illetve betétként elhelyezte, aminek kamatfizetéseiből a költségvetésnek 2010-ben 32 026,0 millió forint bevétele származik.

2. ALCÍM: DEVIZAKÖTVÉNYEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

A Magyar Állam által kibocsátott - a költségvetés deviza forrásbevonásának döntő többségét képező - devizakötvények után fizetendő kamatkiadások alakulását az 1999-től kibocsátott devizakötvények kamatterhe határozza meg. E devizakötvények várható kamatkiadása 2010-ben 172 413,4 millió forint, amely alapesetben a devizakamat kiadások 60,3%-át teszi ki. A nemzetközi tőkepiaci válság következtében 2009-ben és 2010-ben a devizakötvények állománya stagnál, illetve 2010-ben a kötvényadósság mintegy egyharmadát kitevő változó kamatozású adósság kamata csökken, így ez a kiadási tétel 2010-ben az elmúlt évek dinamikus növekedése után alapesetben 30,1 milliárd forinttal kevesebb lesz a 2009-ben várható kiadásoknál.

Az amerikai tulajdonosok kezén lévő, a Magyar Királyság által 1924-ben kibocsátott ún. Népszövetségi kötvények állománya folyamatosan csökken, kamatterhük 2010-ben 2,0 millió forint.

2. CÍM: A FORINTBAN FENNÁLLÓ ADÓSSÁG ÉS KÖVETELÉSEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

A forintadósság kamata a Magyar Állam által felvett hitelekhez, kibocsátott államkötvényekhez és kincstárjegyekhez kapcsolódó folyó kamatkiadásokat foglalja magában. A költségvetés forintban fennálló adóssága után fizetendő kamatok összege 2010-ben várhatóan 867 639,6 millió forint lesz.

A forint kamatkiadások alapesetben 2010-ben csökkenhetnek, döntően a 2010-ben csökkenő hozamszint miatt. A hiány finanszírozása miatt 2010-ben nominálisan növekvő adósságállomány önmagában 2010-ben emelkedő kamatkiadást indokolna. Ezzel ellentétes hatást eredményez, hogy a tőkepiaci válság következtében az állampapírok piaca 2008 végén beszűkült, ennek hatására állományuk 2009-ben jelentősen csökkent, csökkentve így az állampapírok után 2010-ben pénzforgalmi szemléletben fizetendő kamatok nagyságát.

A forintbevételek előirányzat-összege csökken a 2009-ben várható bevételhez képest. Ezen belül a Kincstári Egységes Számla (KESZ) állománya után kapott kamatok összege lényegében nem változik, amit a növekvő KESZ állomány és a csökkenő jegybanki kamatláb együttesen magyaráz. Az államkötvények értékesítésekor felmerülő felhalmozott kamatokból eredő bevételek ugyanakkor csökkennek 2009-hez képest. Ennek oka, hogy míg 2009-ben az államkötvény visszavásárlási programmal

összefüggésben jelentős kamatbevétel képződött, addig 2010-ben ilyen visszavásárlásra várhatóan nem kerül sor. 2010-ben összességében 78 765,0 millió forint kamatbevételre lehet számítani.

1. ALCÍM: FORINTHITELEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

A központi költségvetés forinthiteleinek kamatkiadása az EIB-től az infrastruktúra fejlesztése és innovációs céllal felvett forint hitelek 37 715,6 millió forintos és a CEB-től felvett hitelek 2 384,2 millió forintos kamatából tevődik össze.

2. ALCÍM: ÁLLAMKÖTVÉNYEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

Az államkötvények után fizetendő kamatok pénzforgalmilag 2009-hez képest várhatóan alapesetben 8,2%-kal csökkennek. Ennek elsődleges oka a csökkenő hozamszint mellett az államkötvények átlagos állományának csökkenése, ami a 2009-ben bekövetkező negatív nettó kibocsátás következménye. A költségvetés finanszírozási és adósságmegújítási szükségletét az elmúlt években jelentős részben a hiányt finanszírozó, piaci értékesítésű államkötvények biztosították. A tőkepiaci válság miatt azonban, az államkötvények állományának növekedése megállt, 2009-ben állományuk jelentősen csökkent a kisebb aukciós értékesítés és a megnőtt visszavásárlások következtében. A piac stabilizálódásával a finanszírozásban betöltött szerepük várhatóan ismét növekszik, a tervek szerint állományuk 2010 során újra nő.

Az eredményszemléletű kamatkiadások a pénzforgalmi kamatkiadásokkal szemben növekednek, ugyanis a 2010-ben emelkedő kötvényállomány kamatkiadást növelő hatása eredményszemléletben gyorsabban megjelenik, mint pénzforgalmiban.

2010-ben az államkötvények után a központi költségvetésnek pénzforgalmi szemléletben 619 813,3 millió forint kamatkiadást kell teljesítenie. Ebből 580 161,6 millió forint a piaci értékesítésű, míg 39 651,7 millió forint az egyéb, nem piaci értékesítésű államkötvényeket terheli.

Az egyéb, nem piaci értékesítésű államkötvények nem vesznek részt a finanszírozásban és állományuk, valamint kamatuk a törlesztések és visszavásárlások révén folyamatosan csökken. A konszolidációval kapcsolatos kötvények 23 344,8 millió forintos és a kamatmentes adósság kötvényesítésével kapcsolatos 1996 végéig kibocsátott államkötvények 12 779,1 millió forintos terhei jelentik a legnagyobb tételeket. A nem piaci kötvények között szerepelnek továbbá az önkormányzatoknak átadott gázközművekkel kapcsolatos kötvények, a rubelköveteléssel kapcsolatos, a lakással kapcsolatos, valamint az MFB Zrt-nek 2002 végén átadott kötvények kamatkiadásai is, amelyek állománya az elmúlt években a lejáratok miatt folyamatosan csökkent.

A központi költségvetés forintkötvényei után járó kamatbevételek meghatározó részét az ugyanazon piaci államkötvények többszöri kibocsátásakor, illetve a visszavásárláskor jelentkező felhalmozott kamatok teszik ki. Ennek nagysága 2010-ben (42 109,1 millió forint) az idei várható összegnél 42,1%-kal lesz alacsonyabb, ami elsősorban a kötvény-visszavásárlások csökkenése miatt következik be. Szintén bevétel származik a bankkonszolidáció keretében az érintett hitelintézetek által

kibocsátott alárendelt kölcsöntőke-kötvények után kapott kamatok révén, amelyek nagysága várhatóan 1 379,3 millió forintot tesz ki 2010-ben.

3. ALCÍM: KINCSTÁRJEGYEK KAMATELSZÁMOLÁSAI

A kincstárjegyek utáni kamatkidadások várható összege 207 726,4 millió forint, mely összegből 157 018,7 millió forint a diszkont, és 50 707,8 millió forint a lakossági kincstárjegyek után fizetendő.

A diszkont kincstárjegyek kamatkidadása 2010-ben növekszik, a növekvő befektetői keresletnek köszönhető állománynövekedés miatt. A lakossági állampapír állomány stabil, ez a kismértékű hozamcsökkenéssel együtt a kamatkidadás csökkenése irányában hatna, azonban a kétéves Kincstári Takarékjegy lejáratnak a kamatadó bevezetése miatti ciklikus ingadozása növeli a lakossági állampapírok kamatkidadását.

4. ALCÍM: KINCSTÁRI EGYSÉGES SZÁMLA FORINT-BETÉT KAMATELSZÁMOLÁSAI

A fejezet bevételeinek jelentős hányadát adja a Kincstári Egységes Számla (KESZ) forintállománya után az MNB által a központi költségvetésnek fizetett kamat.

Ennek összege 2010-ben a tervek szerint 34 574,9 millió forintot ér el; gyakorlatilag stagnál, amit két ellentétes hatás eredményez: a KESZ átlagállományának növekedése, illetve a mérséklődő jegybanki alapkamat.

5. ALCÍM: INTERVENCIÓS FELVÁSÁRLÁS ELŐFINANSZÍROZÁSI KÖLTSÉGÉNEK MEGTÉRÍTÉSE

2010-ben is szerepel a kamatbevételek között az EU által finanszírozott– de hazánk által megelőlegezett – intervenciós felvásárlások előfinanszírozási költségének uniós megtérítése, aminek 2010-es várható összege 701,8 millió forint.

3. CÍM: AZ ADÓSSÁG- ÉS KÖVETELÉSKEZELÉS EGYÉB KIADÁSAI

A címben szereplő nem kamatjellegű kiadások a költségvetés jutalékjellegű kifizetéseit és egyéb költségeit (pl. marketingköltségeket) tartalmazzák.

A devizajutalékok 2010-ben (1 510,8 millió forint) elsősorban az új devizakötvények kibocsátásakor fizetendő jutalékokat és a nemzetközi hitelminősítő szervezeteknek fizetett díjakat foglalják magukban. Az új devizakötvények a kibocsátáskor jutalékfizetési kötelezettséggel járnak, így a devizakötvények után fizetett díjak nagysága az adott évben értékesített kötvény mennyiségétől függ.

A forintjutalékok és -költségek (9 062,5 millió forint), azon belül is a lakossági papírok értékesítése után kifizetendő forgalmi jutalékok és az egyéb költségek (BÉT-, és KELER-díjak, az állampapírok előállításának nyomdaköltségei stb.) a 2009. évi várható összeghez képest kismértékben nőnek. Az előző évekhez hasonlóan továbbra is a lakossági állampapírok (kincstári takarékjegyek és kamatozó kincstárjegyek) értékesítésének jutaléka teszi ki a forintjutalékok jelentős részét, közel 81%-át. Növeli a forintjutalékok nagyságát a 2009 közepén bevezetésre került, a forint

államkötvények után fizetett értékesítési jutalék, amelynek célja, hogy a hosszabb futamidejű forrást jelentő államkötvények értékesítése növekedjen.

Az állampapírok értékesítését támogató kommunikációs kiadásokra (990 millió forint) elsősorban az alternatív finanszírozási forrást jelentő lakossági papírok keresletének megtartása, illetve növelése érdekében van szükség. A korábbi évekhez képesti növekvő összegű ráfordítást a kereskedelmi bankok által támasztott erősödő marketingverseny következtében a lakossági állampapírok iránti csökkenő kereslet, valamint az új lakossági állampapírok és értékesítési csatornák bevezetése indokolja. Ezen összegből finanszírozható továbbá az állampapír kibocsátásokkal és lejáratokkal kapcsolatos hirdetések közzététele, és a hazai és nemzetközi megjelenések. A tervezett devizakötvény-kibocsátások miatt és a nemzetközi hitelcsomag lejáratára miatt 2010-ben is szükség van a nemzetközi állampapír kommunikációra.

Az adósságkezelés költségeire tervezett összeg 882,0 millió forint.

A követelés-kezelés költségeire 2,7 millió forint az előirányzat. A belföldi követelések kezelésével kapcsolatos költségekre előirányzott összeg részben felszámolásokhoz kapcsolódó hitelezői követelések bejelentésének díjára, részben felszámolások vagy végrehajtások költségére kell, hogy fedezetet nyújtson.

4. CÍM: TŐKEKÖVETELÉSEK VISSZATÉRÜLÉSE

Tőkebevételeken a Magyar Állam külföldre és belföldre nyújtott deviza- és forint-hiteleinek visszafizetését értjük. 2010-ben az e követelésekből befolyó várható bevétel 611,2 millió forint.

1. ALCÍM: KORMÁNYHITELEK VISSZATÉRÜLÉSE

E bevételek (314,2 millió forint) a volt rubel-, illetve dollár-elszámolású országoknak a rendszerváltás előtt nyújtott kormányhitelekből származó törlesztéseket tartalmazzák.

A korábbi évek során a külfölddel szembeni nagyobb összegű, mobilizálható követelések rendezésének folyamata lényegében befejeződött. A még fennálló követelések közül csak olyan viszonylatokban lehet számolni megtérüléssel, ahol ezt az utóbbi években megerősített szerződések, megállapodások megfelelő módon alátámasztják.

A 2010. évi várható bevételek két ország törlesztésének köszönhetőek:

1. Albánia esetében a követelés rendezése a kormányközi Megállapodás alapján pályázat útján áruszállítással, vagy készpénzben történhet. Az elmúlt öt évben Albánia a készpénzfizetést választotta, s törlesztéseit pontosan teljesítette. 2010-ben is a készpénzben történő törlesztés valószínűsíthető, melynek eredményeképpen 289,3 millió forint bevétel várható.
2. Nicaragua évek óta a megállapodásnak megfelelően, folyamatosan törleszt, így 2010-ben 24,9 millió forint bevételre lehet számítani a Mehib Zrt. útján.

2. ALCÍM: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÉS KÜLFÖLDI PÉNZINTÉZETEK BELFÖLDRE KIHELYEZETT HITELEINEK TŐKE-VISSZATÉRÜLÉSE

A nemzetközi pénzpiacon felvett és az állam által továbbkölcsönzött fejlesztési hitelek belföldi kedvezményezettjei e jogcímre törlesztik tartozásukat. A japán Tengerentúli Alap (OECD) hiteleiből megvalósult fejlesztések adósai 297,0 millió forint tőketartozást fizetnek vissza 2010-ben a költségvetésnek.

Dr. Oszkó Péter
pénzügyminiszter